

MAGYARORSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

EGY ÓRA 4 PENGŐ, A LEGNAGYOBB KEDVEZMÉNNYEL 2.50 PENGŐ, EGYES SZÁM ÁRA HÉT-KÖZNAP 10 FILL., VASÁRNAP 20 FILL., NÉMET-ORSZÁGBAN 10 PFENNIG, VASÁRNAP 20 PFENNIG MEGJELENIK HÉTFŐ KIVÉTELEVEL MINDEN NAP POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI CSEKKSZÁMLA: 28990

KIADÓTULAJDONOS: MAGYARSÁG LAPKIADÓ RT.

ELNÖK-VEZÉRIGAZGATÓ, FŐSZERKESZTŐ ÉS FELELŐS KIADÓ:

IFJ. VIRTSOLOGI RUPPRECHT OLIVÉR DR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

II., HUNYADI JÁNOS-UT 2. TELEFON: *15-60-10 (25 MELLÉKÁLLOMÁSSAL). ÉJJELEI SZERKESZTŐSÉG VI., ARADI-UTCA 8. TELEFON: 11-54-61, 11-54-62. MENETJEGYIRODA, UTAZÁSI ÉS KÖNYVOSZTALY, IV., ESKÜ-UT 6. SZÁM. TELEFON: 18-12-10. SZÁM LEVÉLCIM: BUDAPEST 2. POSTAFIÓK: 55. SZÁM

BUDAPEST, 1938 MÁJUS 26, CSÜTÖRTÖK

XIX. ÉVFOLYAM, 118 (5144) SZÁM

A zsidótörvény és a régi B-listások

A zsidójavaslat tárgyalása során sokat hallottunk arról, mi lesz majd a törvény alapján elbocsátásra kerülő tizenötezer tisztviselővel. Legutóbb a felsőházban a részletes tárgyalásnál tette föl több szónok ezt a kérdést, mint amelyre nem lehet megnyugtató feleletet adni.

Pedig ez a kérdés nem is olyan megválaszolhatatlan. Először is le kell szögezni, hogy a számbavett tizenötezer alkalmazottat a zsidó vállalatoknak nem kell okvetlenül elbocsátaniuk. A készülő törvény ugyanis azt írja elő, hogy a tiznél több alkalmazottat foglalkoztató vállalatoknál a keresztény és zsidó tisztviselők számát arányba kell hozni oly módon, hogy az összes alkalmazottnak legalább nyolcvan százaléka keresztény legyen. Gazdasági érdekből azonban a kormány a végrehajtási időt egészen tíz évig terjedően meghosszabbíthatja. Ezt a személyzeti átcsoportosítást a vállalatok elbocsátás nélkül is végrehajthatják. Ezt annál inkább megtehetik, mert öt-tíz év alatt a természetes apadás: halálozás, nyugdíjazás folytán beálló létszámcsökkenés a tíz alkalmazottnál többet foglalkoztató vállalatok státuszában sokkal nagyobb számot tesz majd ki, mint ahány keresztény tisztviselő elhelyezéséről a törvény intézkedik. Ha aztán nyolc-tíz évre elosztjuk a számbavett tizenötezer főnyi létszámot, akkor egy esztendőre mintegy ezerötven-kétezer állás jut. A zsidó nagyvállalatok ennyi állásra minden különösebb nehézség nélkül fölvehetnek keresztény alkalmazottat, anélkül, hogy a régi munkaerőket el kellene bocsátaniuk.

Ezzel szemben érdemes visszatérni a multba, arra az időre, amikor a Bethlen-kormány közel huszezer keresztény köztisztviselőt eresztett szélnek a hivatalokból. Ezeket a közalkalmazottakat akkor nem öt-tízévi időközben és nem természetes apadás lehetőségével, hanem a valóságban egy év leforgása alatt tették ki az utcára. Utravalóul azt az ígéretet kapták ezek a szerencsétlen B-listások, hogy majd később, ha az államnál állás üresedik, akkor nagyrészüket visszaveszik közszolgálatba, a többiek pedig elhelyezik a gazdasági életben. Ezt az ígéretet törvénybe is foglalták, ámde az akkori kormány a törvénynek ezt az előírását nem tartotta be. Ilyen körülmények között aztán a huszezer elbocsátott magyar köztisztviselő a legszomorúbb megélhetési viszonyok közé jutott.

Az elbocsátásra került tisztviselők közül azok, akiknek még nem volt tízévi szolgálatuk, végkielégítésben részesültek, a többiek pedig választhattak, hogy nyugdíjat akarnak-e, vagy pedig egyösszegben veszik ki életük végéig szóló ellátási illetményüket. A legtöbben az egyösszegben megkapható végkielégítést választották, mert a kormány ígéretében és a törvény szavaiban bizva, arra számítottak, hogy állami támogatással a gazdasági életben nyílik majd számukra valamilyen kereseti vagy elhelyezkedési lehetőség, a gazdasági pályán viszont, különösen ha önállóan akarnak egzisztenciát a maguk számára teremteni, kezdődőke nélkül egy lépést sem tehetnek. Akkoriban látszatra igen szépösszegű végkielégítést utaltak ki részükre. Például egy IX. fizetési osztálybeli tisztviselő 18 évi szolgálattal 23 milliót, egy IV. fizetési csoportba sorozott, 30 évig szolgált tisztviselő pedig 40 mil-

lió koronát kapott kézhez. Ámde papírpénzünk értéke akkoriban napról-napra csökkent. Amire a hivatali szobákból kikerült emberek szétnéztek a gazdasági életben, akkor már pénzüik értéke a milliós összegnek kis hányadára devalválódott. Megdöbbenve eszméltek rá, hogy ittmaradtak az élet porondján pénz, állás, munka nélkül. De akkor már nehéz volt a segítség. Az állam, helyesebben az akkori kormány, mosta a kezét: ő végkielégítést adott minden B-listásnak, arról pedig nem tehet, hogy milliós tőkéjük eluszott a gazdasági élet nagy inflációs áradatában. A B-listások ezrei családjaikkal együtt ekkor kerültek a nyomoruság szomorú kálváriája útjára. Zsidó vállalatoknál viszont hiába próbálkoztak, oda B-listás tisztviselőket semmiképpen nem alkalmazták.

Amikor ezek a szerencsétlen emberek mindenükből kifosztottan ott álltak munka és kereseti lehetőség nélkül, abban kezdtek reménykedni, hogy talán mégis a régi kenyéradó-gazdájuk, az állam ad majd nekik valami kereseti alkalmat, mert hiszen erre törvényes előírás is van. Az 1923. évi törvény cikk szigorúan kimondta, hogy az üres állások betöltésénél a B-listásokat előnyben kell részesíteni. De akkoriban nehezen üresedett meg állás, azért inkább bíztak a törvénynek következő szavaiban: "Az elbocsátott tisztviselőknél és a többi alkalmazottnál a gazdasági életben való mielőbbi elhelyezkedése közérdek. Más pályákon való elhelyezkedésük előmozdítása céljából állami támogatással közvetítőirodát kell létesíteni." Ehhez a törvényelőírásához járult a kormánynak az az ígérete, hogy a B-listások számára gazdasági átképző-tanfolyamokat fognak létesíteni. Ámde a hivatalokból elküldött köztisztviselők a törvényes intézkedés végrehajtását és a kormány ígéretének beváltását még a mai napig is hiába várják.

A sokezerfőnyi B-listás-sereg tehát rövid idő múlva ottmaradt mindenkitől elhagyatva, támogatás nélkül. Akik hozzájutottak, a legdurvább fizikai munkát vállalták, csakhogy magukat és családjukat megmentsék az éhenhalástól. Igen sokan azonban nem bírták el a B-listás élet rettenetes megpróbáltatásait és az öngyilkosságba menekültek. Kétszáz B-listás tisztviselőt az örültek házába vittek. Igen sok volt tisztviselő pedig vándorhottal kezében, nekiindult a nagyvilágnak.

Néhány éve a még megmaradt B-listások ismét összefogtak, egyesületbe tömörültek és elhatározták, hogy az elértéktelenedett végkielégítés kárpótlásaképpen nyugdíjat kérnek az államtól. Amikor ez a B-listás egyesület megalakult, s a Magyarság arról hírt adott, külföldről, sőt Amerikából is érkeztek levelek kíváncsított B-listásoktól, hogy csatlakoznak a mozgalomhoz és hazajönnek, ha itthon a napi betevő falatot biztosítják számukra. Ezeknek a B-listásoknak a kíváncsát sem teljesítették: semminemű támogatást, nyugdíjat az állam részéről nem kapnak, nagy részük ma is a legnagyobb nyomoruságban él.

Ime, ez lett a sorsa azoknak a régi B-listásoknak, akiknek panaszáról, fájaldalmáról vajmi keveset írtak és beszéltek azok, akik most a zsidójavaslatot a világ legszörnyűbb B-lista-törvényének igyekeznek kikiáltani.

Százezerfőnyi hívőserreg jelenlétében nyitotta meg Pacelli bíboros az eucharisztikus kongresszust

Pacelli szófata a világ katolikusaihoz — A kormányzóval az élen az egész hivatalos Magyarország megjelent a történelmi ünnepen

A kormányzó és Pacelli bíboros pohárköszöntője a királyi palotában adott estélyen

Ünnepi harangzugás közben áhitatos percek emlékéit véve a résztvevők szívébe — nyílt meg szerdán délután a Hősök-terén a XXXIV. eucharisztikus kongresszus. Zugó szélkorbácsok hajszolták reggel a szürke esőfelhőket a nagy budapesti házerdő fölött. Komoran virradt az ünnepségek első napja. Mintha az elemek próbára akarták volna lenni az emberek kitartását és lelkesedését. Ezuttal azonban a lelkesedés maradt győztes. Nemhiába a legnagyobb Urnak és a legmelegebb Szívnek, a legforróbb Szeretetnek akart itt különösen kifejezően és tüntetően hódolni a sokezeres tömeg. Eshetett az eső, fújhatott a hideg szél, a pesti utcán mégis hatalmas, színes csoportokban jártak az emberek és az ólomszínű égbolt alatt egyre jobban forrt az ünnep láza. A pályaudvarokon a sűrűn érkező vonatok csak úgy pötyögtek, mint a biborszínű foltok örvendeztették a szemlélőt. Egymásután érkeztek a külföldi papi fejedelmek. A hercegprimás alakja hol

ezen, hol azon a pályaudvaron tünt fel, amint egyik vagy másik érkező bíborost fogadta.

Hozzávetőleges számítás szerint, szerdán százezer zarándok érkezett fővárosunkba. A hatalmas tömeg előzönlötte az utcákat, amelyeknek aszfaltja még esőtől fénylett. Széleskalapu papok álltak meg egy-egy kirakat előtt, vagy járták csoportosan a várost s igen sűrűn idegen szóra figyelt föl a hazai járókelő.

Kora délután győzött a napsugár a zord idő fölött, a felhők szétoszlottak, az égboltot kémlelő szemekre felderülten villant le a kékség s mire a Hősök-terén elhelyezkedett az ünnepélyes megnyitást váró résztvevők tömege, a lobogókkal körülvett oltárra, a színes drapériákkal és virágokkal díszített környező épületekre már békéttetően sütött le a ragyogó nap. Mindenki örült, hogy: ime, mégis csak napsütésben nyitjuk meg a kongresszust.

Harangzugás közben kezdődik az ünnepség

Fölötte jelezték hivatalosan a világunnepségek megnyitását, de már jóval előbb elfoglalták helyeiket a zarándoksergek élen az előkelőségek, vitéz Imrédy Béla miniszterelnök, Kánya Kálmán külügyminiszter, Teleki Pál gróf kuluszminiszter, vitéz Rátz Jenő honvédelmi miniszter, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, Botnemiszsa Géza iparügyi miniszter, Széchenyi Bertalan gróf, a felsőház elnöke, Beöthy László, a felsőház alelnöke, Kornis Gyula, a képviselőház elnöke, vitéz Bobory György és Lányi Márton, a képviselőház alelnökei, Sónyi Hugó, a honvédség főparancsnoka, Karafiáth Jenő főpolgármester, Szendy Károly polgármester, Perényi Zsigmond koronaőr, Zichy János gróf, az Actio Catholica társelnöke és sok más egyházi, világi és katonai előkelőség. Negyedötör érkezett József főherceg Augustia főhercegnő és Zsófia főhercegnővel, majd kevéssel utánuk Albrecht főherceg feleségével. Szín pompás kép volt ez az ünnepi fekete és arannyal díszített egyenruhák tömegében.

A papság Vajdahunyad vára előtt csoportosult. Ide érkeztek gépkocsijaikon a világ minden részéről Budapestre jött bíborosok,

érsekek, püspökök és más egyházi méltóságok is. Félőtkor harsonaszó jelezte az Andrássy-ut felől Horthy Miklós kormányzó és feleségének közeledését. A kormányzó gépkocsijából kiszállva, a Himnusz hangjai mellett elvonult a tiszteletére kivezényelt diszszázad előtt. A kormányzónét Teleki Pál gróf és Glattfelder Gyula csanádi megyéspüspök a kormányzói páholyba vezette.

Az ország minden vármegyéje diszmagyaros küldöttséggel képviseltette magát az ünnepségen. A küldöttségeket a vármegyék vezetői, főispán, alispán és főtisztviselők vezették. A diszruhás hajdúk azután a vármegyék zászlóival a diszpáholyok előtt sorakoztak fel és pompás keretet nyújtottak a mögöttük kialakuló színpompás képnek.

Alig hogy a kormányzó elfoglalta helyét páholyában, zugni kezdtek Budapest templomainak harangjai, Vajdahunyad vára felől megindult a papság diszmenete. A menetben résztvevő szerzetes és világi papok a római kuria szertartáskönyvének szabályai szerint sorakoztak fel négyes sorokban és így indultak el Czaplak Gyula prelátus kanonok, a felvonulás rendezőjének vezetésével.

A pápai bulla

A Veni Creator gregorian koralisban előadott ének után Meszlényi Zoltán püspök, a hercegprimás segédpüspöke olvasta föl XI. Pius pápának Eugenio Pacelli bíboros államtitkárhoz intézett bulláját, amelyben őt a budapesti eucharisztikus kongresszus legátusává, személyének képviselőjévé nevezte ki.

Amikor a püspök hangja megcsendült s a latin szöveg méltóságos szavai szálltak a megjelent egyházi méltóságok, papirendek, hívősergek felé, a megnyitó ünnepség száz-ezernél is többet számláló résztvevői egy emberként emelkedett föl helyéről s állva hallgatta végig a pápa üzenetét.

— A magyarok ismert hite és szeretettől

lángoló buzgósa tündökölt abban a nagy igyekezetben, amellyel a legközelebb megtartandó nemzetközi eucharisztikus kongresszus előkészítésén immár egy éve dolgoznak — így szól magyar fordításban az elhangzott beszéd —. Az ország minden részéről híres fővárosok példájára minden rendű és rangú polgárok nagy vetélkedésben szentelték magukat a vallásos élet gyakorlatainak, hogy tiszta és isteni tüztől izzó lélekkel készítsék elő magukat az eucharisztikus színek alatt rejtőző Istenbárány kivételes megdicsőítésére. Nagyon tetszett nekünk, hogy nemcsak szeretett Magyarország híveihez, hanem a világ összes katolikusaihoz idejében felhívták

Ára 10 fillér

„Mi kilencszáz esztendőn át élet-halálharcot vívtunk az Isten ügye mellett“

A hercegprimás a mélyértelmű szózat elhangzása után a magyar zárandokokhoz fordult. Köszöntötte a jelenlévő magyar katolikusokat, megemlékezett a nagy lelki ünnepek előkészületeiről s így folytatta beszédét:

— Mi, maradék magyarok, az idők mostohasága miatt gyengék és szegények vagyunk. De Szent Alfonzzal azt valljuk, hogyha igazán szeretjük az Istent, akkor erősebbek és gazdagabbak vagyunk, mint volnánk, ha hatalomban és jólétben megfedekezünk róla. Mi kilencszáz esztendőn keresztül élet-halálharcot vívtunk az Isten ügye mellett: ezért alázatos bizalommal reméljük, hogy nem enged bennünket elpusztítani az Ur.

— De ha igazán szeretjük az Istent, akkor szükségképpen szeretnünk kell embertársainkat is mind egyéni, mind pedig kollektív értelemben, akár különböző társadalmi osztályokról, akár nemzetekről van szó, mert mint ugyanannak a közös mennyei Atyának gyermekei, testvéri viszonyban vannak velünk. Megkülönböztetett szeretettel kell szeretnünk azokat, akik Anyaszentegyházunk kebelén belül velünk együtt ugyanazt a szent hitet vallják, ugyanazokkal a kegyelemeszközökkel élnek, ugyanannak a Krisztus földi Helvtartójának kormányzása alatt állanak.

— Istenem, milyen más volna a világ sora, hogyha az egész emberiség, vagy leg-

alább is a világ összes katolikusai gyakorlatilag is elismernék a közös mennyei Atyát, gyakorlatilag is testvért látnának embertársaikban: ha valóban szeretnék egymást! Milyen más volna ennek a boldogságra teremtett s éppen azért a boldogság után sóvárgó emberiségnek sorsa, ha megvalósulna az egész világ katolikusainak szolidaritása! Senki félre ne értsen! Mikor én itt a világ katolikusainak szolidaritását sürgetem, nem földi hatalomra gondolok, hanem arra, hogy ilyen szolidaritással az egész világon megerősíthetnénk a Krisztus országát, amely a világon van, de nem e világból való s amelyben az alattvalókat Krisztus törvényei szerint kormányozza, biztosan elvezetnék földi és örök céljukra. És bár úgy látszik, hogy korunkban egyre távolodunk ettől az egész emberiséget egyedül boldogító országtól, kétségbeesünk nem szabad, mert van még Isten fölöttünk, örökösök még isteni Gondviselés az emberiség és a magyarok sorsa fölött, amely a kevés igazért megkegyelmez sokaknak s őseik buzgóságáért megsegíti a szétszórta magyarokat. A kongresszus alatt ezzel a szándékkal imádkozunk az eucharisztikus Jézushoz, aki most Budapestről különös bőkezűséggel osztogatja ajándékait az egész világnak. Imádkozunk mi magyarok is buzgó és bizakodó imádsággal. De ne azt kérjük Krisztustól, hogy tegye meg, amit mi akarunk, hanem hogy megtegyük azt, amit Ő akar.

A magyar kormány üdvözlése a kongresszushoz

Üdvözlő beszéd következett. Hóman Bálint tárcanéllküli miniszter a magyar kormány köszöntését hozta a XXXIV. eucharisztikus kongresszus résztvevőinek.

— Már-már ugráltam — mondta a miniszter többek között —, hogy a hagyományos és újszerű törekvések áramlatában szétért ember élet elveszett s az anyag diadalt arat a szellem fölött. De a nagy megpróbáltatások után a lelki ingadozások újra a szellemhez menekültek. Felismerte az életküzdelemben nélkülözhetetlen erkölcsi igazságok és szellemi értékek jelentőségét s a földhöz tapadó materializmus mulandó értékeivel újra harcba száll emberi szellemünk két nagy és változatlan erőtenyezője: az istenhit és a nemzeti öntudat, a Krisztusban való egység és a nemzeti összetartozandóság hatalmas érzése. Ennek a fejlődési folyamatnak a spirituális világszemlélet és erkölcsi életfelfogás térhódításának egyik szembefutó jelensége korunknak a nemzeti gondolat teljes érvényesítésére és a hitélet elmélyítésére irányuló tudatos törekvése s e törekvés egyik hatalmas megnyilvánulása a római katolikus egyház által a hitesség és testvériség dokumentálására életrehívott nemzetközi eucharisztikus mozgalom. A katolikus magyarságnak és vele a szellemi erőtenyező irányító szerepet valló minden magyaroknak nagy és jóleső megtiszteltetés, hogy öszentsége bizalma a XXXIV. nemzetközi eucharisztikus

kongresszus színhelyeül Magyarország fővárosát jelölte ki s hogy ez az eucharisztikus Szentév a magyar nemzet jubiláris Szent István-évével esik egybe, új bizonyosságul az európai közösségbe illeszkedő keresztény, magyar állam eszményének, a szentistváni koncepciónak igazsága mellett. A magyar kormány teljes tudatában e megtiszteltetés értékének, a legmelegebb érzésekkel és igaz magyar vendégszeretettel üdvözlö a nemzetközi eucharisztikus kongresszust Magyarországon.

A miniszter ezután Pacelli bíboros, pápai legátus felé fordulva latin üdvözlő szavakkal fejezte be beszédét.

Heylen namuri püspök az Oltáriszentség imádatáról

Hóman Bálint után Heylen Tamás namuri püspök, a nemzetközi eucharisztikus kongresszusok állandó bizottságának elnöke mondott latinnyelvű megnyitóbeszédet, amelyben az öszövetségi Szentírás számos helyével, majd az újszövetség idézésével bizonyította a megváltásban és Isten Fiának földrejövételében való hitet, valamint a katolikus hitnek azt a dogmáját, hogy az Oltáriszentségben a maga valójában jelen van Krisztus teste, azé a Krisztusé, aki győz, uralkodik és kormányoz a világ végétéig.

Pacelli bíboros köszönti a kereszténységet védelmező magyar nemzetet

Pacelli bíboros pápai legátust hosszú percekig tartó taps és a világ minden nyelvén felharsogó éljenzés fogadta, amikor felállott, hogy elmondja ünnepélyes megnyitóbeszédét.

A bíboros így kezdte beszédét magyar nyelven:

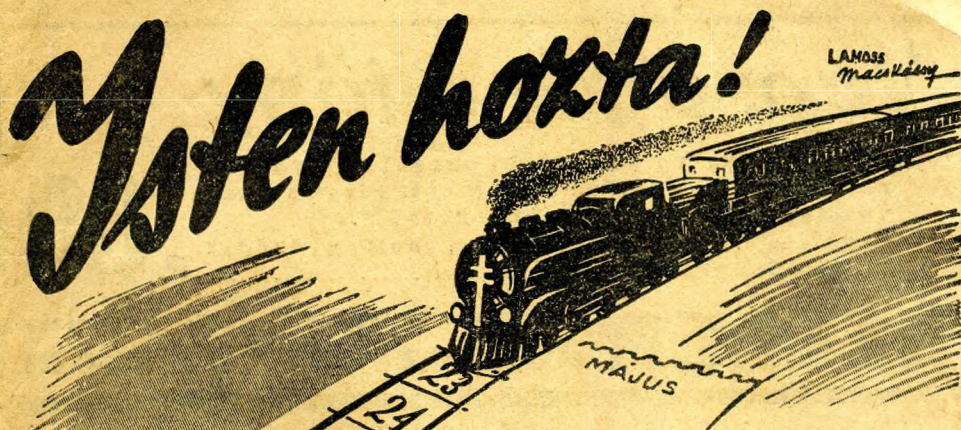
— Dicsértessék a Jézus Krisztus! Kedves magyar testvéreim! Öszintén örülök, hogy mindnyájunk közös Atyjának üzenetét támogatni önöknek. Örömmel jöttem szép hazájukba és kérem a jó Istent, áldja meg ezt az eucharisztikus kongresszust és mindnyájukat, akik azon résztvesznek. Isten áldása legyen velünk! Éljen az eucharisztikus kongresszus! Éljen Mária ország! Éljen Magyarország!

A csak percek múltán lecsillapult ünneplés után a pápa bíboros legátusa hosszú szózatot intézett a közönséghez. Abból indult ki, hogy a világ minden tájának bejárása után újra visszatért az eucharisztikus világkongresszus Európa földjére, ahonnan eredetileg kiindult. Majd utalt arra, hogy ezeknek a kongresszusoknak eszméje az Oltáriszentség iránti alázatos lelkekben fogant meg eredetileg, ezeknek a lelkeknek ereje a hegyeket megmozgató hit, a határokat nem ismerő

szeretet és rendíthetetlen bizalom volt, amely Isten kiválasztottainak kiváltsága. A világ az igazán nagy dolgokból nem sokat ért meg, pedig ez a kezdetben kicsiny mécsként lobogó lángocska a valóságban a sötét látóhatáron új hajnal hasadását jelenti, mert a közömbösség századába belevetítette az öröm és a remény sugarát, amely után fölkel a nap a maga teljes királyi pompájában, hogy a maga nagyszerűségével bejárja a világot. És ez a nap nem nyugszik le, mert a mi ragyogó napunk, amely hatalmasabb, mint az égboltozat napja, bőségesen ontja fényét egyszerre az összes földrészre és lángja a földkerekség minden pontján megcsillogtatja az eucharisztikus király zászlajának színeit.

Az eucharisztikus világkongresszusnak Európába való visszatérésekor a fényesnevi világvárosok közül ebben az évben Magyarország fővárosa lett a szerencsés kiválasztott. Aki fölfogja ennek a választásnak gondviselősszerű jelentőségét, tisztelettel és bizalommal hajlik meg a mai mozgalmas órákban a történelem ama lapjainak ékesenszóló tudasága előtt, amelyeket a magyar nép tragikus időkben a keresztény Európának ez a védőbástyája, önnön vérvél irt be. Hősies és dicsőséges ez a történelem, melyről Buda gasztratór vára mintegy az ujjáéledés, lelkesedés és testvéri összefogás himnuszát zengi. Itt tört meg, a keresztény kultúrát védelmező magyar seregek vitézségén, a hitetlenek támadó áradata és a büszke félhold itt hátrált meg, legyőzven a megváltó Krisztus keresztjétől és Krisztus Anyja volt az, akinek örök időkre följánlotta ezt az országot és népét az, aki elsőnek tette fejére a magyar Szentkoronát.

— Kedves Testvéreim! Nemcsak a régi hagyományoktól átvett szertartászerű gesztust teljesítik, hanem szívem önkénytelen megmozdulását követem akkor, amikor mint a dicsőségesen uralkodó XI. Pius pápa legátusa meghatott lélekkel hajlok meg az előtt

Szeretettel várja kedves Vevőit az ország legnagyobb keresztény üzlete, a

Nagykovácsy ÜZLETHÁZ

Szővet * Selyem * Vászón * Kész ruhák * Szőnyeg * Cipő

a szent szimbólum előtt, amelyet a kereszténység központjából, II. Szilveszter pápa kezéből kapott a magyar nemzet s amelyet annyi szeretettel és tisztelettel övez. (Hosszu, telkes taps és percekig szünni nem akaró éljenzés.) Ennek országnak és népének, amelynek e gyönyörű napokban szerencsések vagyunk vendégei lehetni, szóljék lelkem mélyéből jövő legszivélyesebb köszöntéseim! (Taps.)

A pápai legátus köszönete a kormányzónak és a kormánynak

A bíboros legátus ezután háláját fejezte ki mindazoknak, akik az eucharisztikus világkongresszus sikerét elősegítették.

— Elsősorban a magyar királyság főméltóságú kormányzójának és az ő kimagasló és érdemekben gazdag hitvesének és a magyar kormány tagjainak; a bíbornoki szent kollégium főmagasságú tagjainak, akik e napoknak ünneplésüket bíboruk fényével megtisztelni és emelni méltóztattak s legelső sorban Magyarország bíboros hercegprimásának, aki a püspöki karral és buzgó papságával karöltve fáradhatatlan apostoli munkával készítette elő Magyarország katolikusainak lelkét a kegyelem e napjaira, az apostoli nuncius urnak, a különböző szertartású egyházak püspökeinek, akik a világ minden részéből gyűltek össze az eucharisztia számolyához — szól hálás köszönet. Különös elismerést illet meg a nemzetközi bizottság elnökét, Heylen namuri püspök urat (Lelkes taps és éljenzés.), akinek eucharisztikus apostolkodása itt aratásra érett termést talált, ami buzgó fáradozásának méltó ju-

talma. És miközben tekintetemmel átverem a híveknek ezt a megszámlálhatatlan tömeget, amely a világ minden tájáról összegyűlt, hogy szent és testvéri egyetértésben élje át ezeket a gyönyörűségeket órákat, meghatott üdvözlő szavaim áldással együtt tullepi a Hősök-terének határait és eljutnak minden országhoz és minden néphez, amely ennek a nagyszabású gyülekezethez tagjai által oly méltóképpen képviseltette magát a Duna partján.

— Most a Szentséges Atya szándékaihoz híven, mindenki üdvéért küldöm az ég felé ezt a "há" könyörgést: Adja Isten, hogy ebből az oltárból, ebből az itt bemutatott áldozatból és Jézus szentséges szívéből a szentírtel együtt fakadjon a kegyelem bőséges forrása, amelyből a földkerekség minden népe, amely szomjazza az igazságot és a békét, merithessen s hogy nehéz és gyakran tragikus küzdelmek között eljőjenek a Megváltó élő vizéhez, hogy abból természetfölötti erőt merítsenek, amely nélkül minden emberi törekvés eredménytelen marad.

Apostoli kereszteshadjárat

— A világ, az emberiség, az egyház és a társadalom mai helyzetét nézve, felvetődhetik a kérdés, időszerű-e ekkora pompa kifejtése, mint ami itt látható. Csak felületes lelkek kérdezhetnek ilyet, akik a ragyogó külsőségek mögött nem veszik észre ezeknek a napoknak mélyes leli tartalmát és nem értik meg az ünnepek igazi célját. Mert fenséges a cél: a résztvevők és a léleklben ünnepeinkbe bekapcsolódók szívében akarjuk lángragyujtani a hősök lelkületét, hogy megmentsék a mai világot, a mai emberiséget és megvédjék az egyházat és a keresztény kultúrát a hittagadás és a társadalmi forradalom vezetői ellen, szembe helyezvén velük, mint Magyarország tette a XVII. században, egy szilárd és elszánt harcra, egy „acies ordinata“-t, amelyet semmi erő nem tud áttörni s amelyet semmiféle cselfogással nem lehet megkerülni. Há-

rom feladat vár erre a világkongresszusra: abban a világban, melyben a hit ellanyhult, büszke és megrendíthetetlen hitvallással hirdetni a megváltás alapvető igazságait, amelyeket az Oltáriszentség misztériuma magában rejt, mint „a hit foglalatát“; abban a világban, amely magát az isteni törvény alól egyre jobban kivonni törekszik, hirdeti a teljes és tudatos meghódolást az Oltáriszentség törvénye előtt, amely a hit és cselekvés összhangját követeli, mint „a szentség pillére“; abban a világban, amelyet megingattak és egyensúlyából kiközlentettek az egyenletességre való uszítások, összefogni az összes jóakaratu embereket a szeretet apostoli kereszteshadjáratára, hogy elősegítsék az egyetértést, a társadalmi boldogulást és az áldozatkész munkáját, attól a testvéri szeretettől áthatva, amelyet az Oltáriszentség, „a szeretet köteléke“ áraszt magából.

EUCHARISTIA.

E vallásos nagy manifesztációra idesereglett vidéki közönséget A KRISTÓFTÉRI SZÉNÁSY GYULA CÉG

igaz tisztelettel üdvözlö, egyben meghívja magyaros díszítő elemek felhasználásával alkotott különleges nőruha anyagainak szives megtekintésére. Vásárlásra való készítés — nincs. Minden érdeklődőt önzetlen szíveséggel fogadunk.

FONTOS

Mindenkit érdekel, akinek pénzre van szüksége, hogy június 3-ára esik a magyar királyi jótékony célu állami sorsjáték húzása, amikor kihúzásra kerül a

40.000 P-ös

10 nyeresemény és több szép nyereseményösszeg is.

A sorsjegy kapható az összes sorsjegy-főárusítónál és a dohányüzletekben.

Napsugár öltöny

Ez a ruha (sacco és nadrág) garantált gyapjuszövetből és a tülkönk megszokott kiltűnő szabásban és kidolgozásban készült. Praktikus, elegáns, divatos, nem gyűrődik és nem fényesedik.....

P. 60

HELLER Rákóczi-ut 13. szám

A magyarországi szentek iránymutatása

— A magyar nemzet — folytatta ezután a biboros legátus — amely ma bennünket vendégül lát, az egyháznak olyan fenkölt szenteket adott, akiknek homlokán a hit és a tökéletes eucharisztikus élet dicsőfénye ragyog.

— Itt van szemünk előtt abban a méltóságteljes alakjában, ahogy a halhatatlanság számára őt a művész vésoje megörökítette, a keresztény Magyarország atyja és feje, az apostoli férfiú, aki oly büszkén viseli koronáját. Jól tudta ő, hogyha már Magyar-

isteni igazságszolgáltatást —, hogy nagy küzdelemmel vivja ki országa és népe boldogulását.

— István királyi és szent törzskéből sarjadt ki a szüzi lilium tisztaságában és illatában Imre, akit mestere, Szent Gellért az égi tanítás és Isten oltárának kenyerével táplált.

— És itt van boldog Margit, Magyarország királyi törzskének másik sarja, a szent szegénység mosolygó segítőtársa és nővére, az alázatosságában önmagát megtagadó ibolya, ez a kiváltságos, kristálytisza mélységű eucharisztikus lélek, az Oltárszentség előtt égő örökmécs, akinek kedves lángja még ma is lobog az elmúlt századok dacára és aki — mint ezt hön öhajjtuk — talán nemsokára helyet foglal a szentek fényességével ékesen, mint fénylő csillag Magyarország égboltján.

— Itt van azután Szent Erzsébet is, ennek az áldott földnek virága, aki Magyarország és egyben Németország dicsősége. A kiválasztott gyermeke, aki amikor a feszület lábánál térdel, elpirulva könnyek között tette le hercegi koronáját, amelyet nem volt bátorsága homlokán viselni a tövissel koronázott király jelenlétében, erre a gyermeke a tabernákulumból a kegyelem és szeretet sugara aradt ki. És mily nagy örömmel csatlakozunk a székesfehérvári egyházmegye jámbor reményéhez, amely felmagasztaltatását óhajja egy nagyon tiszta léleknek, Bogner Mária Margitnak, Isten szolgáló leányának, akit éppen napjainkban az eucharisztikus buzgóság vezetett fel a szentség magaslatára.

ország kardját megkövcsolta, annak egyedül Krisztus keresztje, a szentségi Krisztus lehet a megőrzője. És amikor a kormányzás nehéz munkájának szentelt életének alkonya elérkezett és visszavonult a magányba, órákon át leborulva imádkozott az Oltárszentség előtt, hogy — mint hajdan az angyalal küzdő Jákob — lefegyverezze az

Az istentagadás sötét árnyéka és a krisztusi szeretet

Szólt a biboros a hitelenség bölcselőiről, a keresztény kinyilatkoztatás tagadóiról és arról a hosszú időn át végzett bomlasztó munkáról, amely az intellektuális és erkölcsi életet elválasztotta az Istenbe és Krisztusba vetett hitől. Volt-e valaha adott szó annyira értékeltlen, mint amióta a haszonlesz anyagiasság nyíltan és hivatalosan az erkölcs örök elveinek helyébe telepedett? Nem tölt-e el rémülettel minden józanul gondolkodó embert, akinek szíve van, a szüntelen fegyverkezéshez való folyamodás, amely ennek az egyetemes bizalmatlanságnak a lidércnyomása alatt a XX. század emberiségének főfalkozásává vált, hogy új borzalmakra készüljön föl, amelyeknek romboló dühe vad-ságban talán még az eddig ismert legborzalmasabbakat is felülmúlja. Az istentagadó kommunizmus igyekszik a keresztény társadalmak és nemzetek közé is behurcolni a forradalom és az osztályharc gyújtó fátylát. Képzeltető-e gyászosabb család, mint feltételezni azt, hogy ebben a küzdelemben mellőzni lehet azokat a szellemi erőket, amelyeket az Istenbe és Krisztusba vetett hit adhat az egyének és társadalomnak. Ebben a pillanatban, amikor ez a polip össze akarja roppantani karjaival Európát és a világ többi részét, nincs szármalásosabb dolog, mint az a törekvés, hogy meggyengítsék a keresztény harcra ellenálló erejét, megfosztva az egyházat attól a hivatásától, hogy az ifju nemzedéket a krisztusi hűség hősiességében nevelje, holott egyedül ő adhat győzelmet a fenyegető ellenség fölött.

A kormányzó ünnepi estebédje és fogadóestélye a királyi palotában

Horthy Miklós kormányzó és felesége szerdán este 8 órákor a budai Várpalotában ünnepi estebédet, majd fogadást adott Eugenio Pacelli biboros államtitkár tiszteletére. A kormányzó estebédje és a fogadóestély egyik legszínesebb és legnagyobb mélyreható mozgóvá vált a világtársadalmak ünnepségeinek. Diszbeöltöztetett utvonalon hajtottak fel a meghívott előkelőségek a Várba. A várórség épületének a Várba vezető utra néző tornácán az udvarlakai őrség állt fegyverben. Az ut mentén rendőrsorral között érkeztek egymás után a gépkocsik az orszárláncaput át a királyi vár belső udvarába, a diplomata bejáróhoz. Délszaki növények és örökzöldek szegélyezték a süppedő vörösszőnyeges lépcsőt, amelyen a meghívottak a szertartási terembe vonultak fel. Itt gyülekezett össze a vacsorán résztvevő előkelő társaság. Nyolc órákor megnyiták a terem hatalmas fehér szőnyasajtaját és belépett a kormányzó párt Pacelli biborokkal és a kíséret tagjaival,

— Az egyház feje évek hosszú sora óta a legmegindítóbb szavakkal figyelmeztetett a fenyegető veszedelmre. Milyen boldog lehetne ma a világ, ha mindnyájan engedelmes lélekkel hallgattak volna a legfőbb pásztor tanítására, amelyet a nemzetek közötti béke érdekében hirdett! Mutassátok hát magatokat érzelmeitekben és cselekedeteitekben méltóknak ehhez a vinculum caritatishez, amellyel az eucharisztia mindnyájunkat egységesen átölelve tart, meg vagyok győződve, hogy nyitva találom fülleteket és szíveteket. Ne feledjük, hogy a leg-hatalmasabb szervezet és a világi hatalmak által keresztülvitt legszigorubb nevelés sem tudja elérni soha önmagában az érzelmeinek mélyes átalakítását. Az isteni Megváltó, aki az utolsó vacsorán kihirdette a felebaráti szeretet parancsát, prezideál ebben a pillanatban kongresszusunk ünnepélyes megnyitását mint királyi és mint valamennyi szív középpontja.

A jelenlévő százazres közönség a bibornok beszédét éljenzéssel és tapssal fogadta.

A zenekar a kongresszusi himnusz intonálta. A résztvevők valamennyien együtt énekelték a himnusz strófáit. Minden zárándok a saját anyanyelvén.

Meszlenyi Zoltán püspök bejelentette, hogy Pacelli biboros államtitkár, pápai legátus a megnyitó ülésből táviratot intézett XI. Pius pápához és olasz nyelven felolvasta a táviratot.

A távirat felolvasása után a hívő sereg példás rendben távozott a Hősök-teréről.

Nagy Vilmos altábornagy, a budapesti vegyesdandár parancsnoka, Karafáth Jenő főpolgármester, Szendy Károly polgármester, Éliássy Sándor rendőrfőkapitány, Uray István, a kabinetiroda főnöke, vitéz Jány Gusztáv altábornagy, a katonai iroda főnöke, Ambrózy Gyula dr. államtitkár, a kabinetiroda főnökhelyettese, vitéz Lázár Károly testőrpáncsnok és a szárnysegédek; összesen több mint százán.

Bevonulnak a vendégek a fehér márványterembe

A szertartási tereméből vonult át a kormányzó párt előkelő vendégével és a többi meghívottal a ragyogóan kivilágított és színpompásan felékesített termeken keresztül a királyi vár legnagyobb termébe, a vakító fehér fényárba borított és csillogós fehér márványterembe. Ezüst és fehérszínű kristálycsillárok, velencei és muránói üvegből készült falikarok, hatalmas fényerejű villanykörtek árasztottak nappali világosságot az egész teremre.

Pacelli bibornok Horthy kormányzóval szemközt ült. Jobbján Horthy Miklósné, majd tovább Hlond biboros, Tappouni biboros, Angelo Rotta, vitéz Imrédy Béláné és Heylen Tamás. A pápai legátustól balra Dougherty, Verdier, Gomay Tomas bibornok, majd Széchenyi Bertalan gróf és Teleki Tiborné grófné.

A kormányzó jobbján Kakowski bibornok, majd tovább Serédi hercegprímás, Kaspar bibornok, vitéz Imrédy Béla és Széchenyi Bertalan grófné, balra pedig Van Roey, Fossati és Piazza bibornokok, Kornis Gyula kép-

Horthy Miklós kormányzó: Magyarország hála-telt szívetel őrzi Szent Péter utódjainak emlékét

Kilenc óra tájban fölemelkedett helyéről Horthy Miklós kormányzó s felköszöntött mondott Pacelli biborosra.

— Apostoli Legátus Ur! A legnagyobb örömmel üdvözlöm Eminenciát ebből a történelmi alkalomból, amely Szent Istvánnak, Magyarország első királyának jubileumi évében az egész világ katolikusainak érzelmeit a budapesti nemzetközi eucharisztikus kongresszusra összpontosítja.

— A nagy apostoli király kilencedik centenáriuma idején műve egy a lelkiekből, mint az ideigvaló dolgokban még élő valóság, noha az azóta elmúlt kilenc évszázad megpróbáltatásokban gazdag volt. Azon a területen, amely ezelőtt már eltűnt népek keresztútja volt, Magyarország ellenállott a számos támadásnak, mert a Szent István által megvetett alap szilárd volt. A magyar nemzet első apostoli király hagyományainak és az isteni gondviselés által reábizott hitvának tudatában mindig diadalmaszkodott azok fölött a veszélyek fölött, amelyek hitét és nemzeti létét veszélyeztették, és védekezve megvédte a keresztény Európát is.

— Az elkövetkező napok a magyar nemzet és az egyetemes egyház érzelmeit közös lelkesedésben egyesíti. Magyarország mélyen meg van hatva a pápa őszentsége atyai jóindulatától, aki azzal, hogy az idej nemzetközi eucharisztikus kongresszust Budapestre hívta össze, ismét tanujelét adta a magyar nemzetel szemben táplált atyai érzelmeinek.

— Az élő hit e nagyszabású meg-

Pacelli válasza

Utána Eugenio Pacelli állott fel és válaszolt a kormányzó üdvözlésére.

— Főméltóságú Uram! A szavak, melyeket főméltóságod hozzám, mint a dicsőségesen uralkodó XI. Pius pápa őszentségének legátusához intézni kegyeskedett, a diszhelyet foglalja el azoknak a kapcsolatoknak annálseizeiben, amelyek Szent István kora óta napjainkig oly örömdetesen fűzték egybe a Szentszéket és a nemes magyar nemzetet. Egy évvel ezelőtt főméltóságod és főmagassága hitvesen megjelent a Vatikán szellemi várában őszentsége színe előtt és tapasztalhatta, hogy a Szentatya érdeklődéssel és szeretettel viseltetik a magyar nép iránt.

— A mai napon legátusának szerény személyében ugyanaz a Szent-séges Atya vendégeskedik a királyi palotában, abban az ősi Budavárban, amelynek felszabadítása a történelemben mindörökké a nagy XI. Ince pápa emlékéhez fűződik; nekem jutott a tisztesség és az öröm, hogy főméltóságodnak, a magyar kormány tagjainak és Magyarország többi itt

Itália

Lido Venezia Pensione Corno d'Oro

Rendkívül mérsékelt panzió-árak. Komfort

Felvilágosítás és jelentkezés a „Magyarság” utazási osztályánál, IV., Eskü-ut 6. Telefon 18-12-10

viselőházi elnök, Teleki Pálné grófné és sorban tovább az előkelő meghívottak.

Az óriási U-alakú asztalon, amely a diszítőművészet remeke, szinte a földig omlottak a kézziszövési nehéz fehér damaszt asztalterítők. Halványan csillogtak a pompás ezüst evőeszközök; a metszett kristálypoharakon és nemes porcellánokon szikrát vetettek a magasból áradó fénysugarak. Nagyértékű remekművi vázákban fehér és sárga virágok, mint ahogy az egész asztaldiszítés alaptónusa a fehér-sárga pápai szín.

A karzatokról halk zeneszó szüremlett. Egy katonazenekar és Magyar Imre cigánybandája hangversenyzett. Egymás után csendültek fel Rossini, Lehár, Gounod, Puccini és Mascagni legszebb szerzeményei.

Az estebéd menüje a következő volt: *Consommé printanier Royal, Fogas à la Nantua, Poularde à la reine Margot, Asperges en branches sauce verte, Pudding au Chester, Bombe Congrès, Fraises-Dessert.*

Bevezetőül Sherryt szolgáltak fel, majd Szentgyörgyhegyi, egri bikavér, „Moët Chandon Impérial” pezsgő és végül tokaji aszu következett.

nyilvánulásának ünnepélyességét még fokozza Eminenciád jelenléte apostoli legátusi minőségben. A magyar katolicizmus hűségének és odaadásának elismerését látja ebben a kiváló megtiszteltetésben, amelyet a felekezeti különbség nélkül bensőséges lelki egyetértésben élő magyar nemzet mélyen átérz és nem tud eléggé nagyrabecsülni. Amidőn Szent István emléket és szellemét, valamint ezeréves történelmünk küzdelmeit idézem fel, szükségét érzem annak, hogy felidézzen ama pápák emlékét is, akik mindig érdeklődést tanúsítottak Szent István országa iránt, amelynek ezeréves szimbóluma az annakidején II. Szilveszter pápa által első királyunknak küldött szent korona.

— Magyarország hála-telt szívetel őrzi Szent Péter utódjainak emlékét, akik történelmének sorsdöntő óráiban, többek között ennek az ősi városnak felszabadítása idején, értékes segítségükben és támogatásukban részesítették.

— Ugyanattól a hálától vezetettve, mint a multban, Magyarország mindig megbecsüli az atyai jóindulat érzelmeit, amelyet a Szent Atya iránta tanusít. Azok a szerencsés és szoros kapcsolatok, amelyek minket a Szent-székek évszázadok óta összefűznek, jelentik a jövő egyik legbiztosabb zálogát. Ettől a szilárd meggyőződéstől eltelve emelem poharamat a pápa őszentségének fenkölt személyiségére és Eminenciád egészségére.

A katonazenekar a pápai himnuszot játszotta, amelyet a vendégek állva hallgattak.

nőtt a nyugati földön, amelyet új hazájának választott, részesült a nyugati keresztény civilizációból, megerősödött és megtisztult általa és benne s fokozatosan készült arra, hogy ezzel a civilizációval szemben olyan szerepet töltsön be, amely kegyetlen megpróbáltatások közepette is belsőleg gazdagította és nemesítette s amely mindig értékes mozzanata fog maradni az európai történelemnek és kulturának. Ha a vatikáni apostoli könyvtár Pál pápáról elnevezett második termének egyik freskója megörökíti Corvin Mátyás magyar király emlékét, aki Budán pompás és gazdag könyvtárat alapított: bibliothecam magnificam et locupletem Budae instruit, egyúttal lerója halálát és elismerését Magyarországnak olyan elogiummal, amely kiválóan egyezik kifejezéseiben a vatikáni térképfolysó egyik szép feliratával: Magyarország, egykor Pannonia inferior, amely híres mezőinek termékenységeről, aranyának bőségéről és lakóinak vitézségéről, megszakítás nélkül keresztény királyok uralma alatt áll.

— Ha ezekben a felejthetetlen napokban egy fölfordult világ közepén e nemes ország katolikusai Budapes-

ten, mint a béke és a szellemi testvérség valamely oázisában Krisztus király oltára körül egyesülhetnek a világ minden részéből idesereglett hittestvéreikkel; ha Magyarország — mint ezt Főméltóságod igen nemesen kiemelte — megtiszteltetésnek veszi, hogy a nemzetközi eucharisztikus kongresszust nagyszerű vendégszeretettel részesítheti és a nemzet fontosságához és hagyományaihoz méltó keretbe foglalhatja, mindezt én úgy tekintem, mint bizonyítékát annak a tiszteltetésnek, amely itt a katolikus egyházat övezi, híven Főméltóságod óhajához, amelyet oly ékesszólón fejeztek ki e királyi teremben elhangzott szavak.

— Ilyen érzelmekkel eltelve, kívánok tökéletes boldogságot Főméltóságodnak és a Főméltóságú Asszonynak s kérem a jelenlevőket, hogy álljanak mellém abban a szívből jövő kívánságban, amely egyúttal fohász is: hogy a lovagias és vitéz magyar nép, amely rettenthetetlennek és diadalmasnak mutatkozik még a megpróbáltatások napjaiban is, az igazság és a béke jegyében öntudatos kitartással, az együttműködés és a másokkal való megértés szellemében haladjon egy isten-áldotta jövő felé, saját boldogulására és az egész keresztény világ javára.

A történelmi pompájú fogadóestély

A biboros államtitkár pohárköszöntője után a magyar himnusz játszóta a zenekar, majd asztalbontás következett, véget ért a történelmi estebéd és az előkelő társaság a festői terem soron át ismét a szertartási terem ment, ahol feketekávé szolgáltak föl.

A fogadóestélyre érkezvél előkelőségek már féltíz után gyülekezni kezdtek. A Hunyadi János-uton csak lépésben haladhatott a rengeteg gépkocsi. Diszsisakos rendőrök igazították el a Szent György-téren a torló autósort. A hercegi családok és a diplomáciai testület kocsijait a palota belső udvarára irányították, mert a hercegi családok tagjai és a diplomaták a diplomata-lépcsőn fülhaladva, a Habsburg-teremben gyűltek össze. A többi előkelőség a Szent György-téri kapunál hagyta el gépkocsiját és a káprázatosan ragyogó fehér márványteremben várta a főméltóságú párt és a pápai követet.

Egymásután érkezett a fogadóestélyre Albrecht főherceg, József főherceg feleségével, Augustia főhercegnővel és leányaival, Zsófia és Magdolna főhercegnőkkel, József Ferenc főherceg Anna főhercegnővel, Erzsébet főhercegnő, József főherceg nővére, Mária Anna pármái hercegnő, György bajor herceg és Waldott Frigyes báróné, Albrecht főherceg nővére.

Háromnegyed tízre már szinte minden meghívott egybegyűlt a fehér márványteremben. Ott volt valamennyi külföldi érsek, püspök és főpap, a Lichtenstein, Windischgrätz, Lobkowitz, Ottingen, Montenuvo, Thurn-Taxis hercegi családok tagjai, a közélet és társadalmi élet előkelőségei. Sorra érkeztek Beöthy László és Radányi Albert báró, a felsőház alelnökei, Rakovszky Endre házagnaggyal, Bobory György és Lányi Márton, a képviselőház alelnökei, Putnoky Móric házagnaggyal, Ravasz Sándor református püspök, Raffay Sándor evangélikus püspök, Józán Miklós unitárius püspöki vikárius, a Mária Terézia Rend igen sok tagja díszes öltözkedésben, Károlyi Gyula gróf, volt miniszterelnök és felesége, Metternich Clementin hercegnő, Fabinyi Tihamér és felesége, vitéz Kozma Miklós és felesége, Huszár Aladár az OTI elnöke és felesége, a Hunyady, Forgách, Széchenyi, Esterházy, Festetics, Keglevich, Almásy, Szapáry, Nemes, Teleki, Zichy, Ha-

Kétezer szentmise

Az eucharisztikus ünnepségeket a reggeli istentiszteletek vezették be. A kilencvenkét budapesti templomban szerdán reggel nem kevesebb, mint kétezer szentmisét mutatnak be.

A Szent István-bazilikában reggel nyolckor ünnepélyes főpapi szentmisét pontifikált Serédi Jusztinián biboros hercegprímás. Rengeteg volt a résztvevők között a külföldi. A megérkező egyházfejedelmet a rendezőség élén Zsembery István dr., az elnöki tanács tagja, a templom bejáratánál pedig az asszisztencia fogadta Witz Béla préposttal, a bazilika plébánosával. A biboros főpásztor az *Ecce Sacerdos* hangjai mellett, áldást osztva vonult végig a templom hajóján a főoltárhoz, ahol rövid imádságot végzett, majd magára öltve az egyházi ruhákat, megkezdte a pontifikális szentmisét. A templomban a primási mise alatt más szentmise nem volt. A kongresszusra érkezett külföldi papok kö-

Nagygyűlés a Vigadóban

A nemzetközi irodalmi és szellemi élet kiválóan hódoltak nagygyűlés keretében szerdán délelőtt a pesti Vigadóban a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt. Az eucharisz-

dik, Csáky, Apponyi, Erdődy, Andrássy, Bethlen, Hoyos grófi családok tagjai, Marschall Ferenc és felesége, Zichy Rafaelné grófnő leányával, Tasnádi Nagy András, a NEP elnöke és felesége, Listowel grófné született Márffy-Mantuano Judit, Gyulay-Edelsheim Lipótné grófné leányaival, Nelky Jenő nyug. követ és felesége, Imrédy Kálmán, a Máv elnökhelyettese, Wünsch Frigyes, a Hangya vezérigazgatója, Graeffl Károly és felesége, az Inkey és Prónay bárói családok, a Wenckheim grófi család, vitéz Lukács Béla főispán és felesége, Eckhardt Tibor, Havel Béla, Havel Imre feleségükkel, a tábornoki és törzstisztkari számos tagja, igen sok egyetemi tanár, a művészeti és sajtóélet legkiválóbb személyiségei, a Vitézi Rend képviselői, az eucharisztikus kongresszus belföldi és külföldi állandó bizottságának tagjai és még igen sok külföldi előkelőség, aki a kongresszus alkalmával érkezett a fővárosba.

Tíz óra után tárultak fel ismét a fehér márványterem ajtószármányai és bevonult Pacelli bibornok a kormányzó jobbján. Őket követték a kormányzó, a főhercegek és főhercegnők, színpompás egyenruhájukban a külföldi követek, a kíséret tagjai és a vacsorára meghívott többi előkelőség.

Egybegyűlt az egész hivatalos Magyarország, hogy a legátus személyén keresztül köszöntse és ünnepelje a Szentatyát, XI. Pius pápát. A magyar urak pompásabbnál, pompásabb díszmagyarja, a nehézvetű, súlyos kardokkal és prémekkel s a briliánsokkal kirakott csatokkal, a hölgyek díszesebbnél díszesebb, magyaros mintájú, gyönyörű estélyi ruhái elmúlt korok emlékét idézték vissza. Megelevenedett a felejthetetlen és pártatlan nagyszerűségű képmű a magyar mult ezeréves pompája, színe, levegője. Főiri dármák, szépséges nagyasszonyok viselték az ősi drága magyar ruhákat, himes pruszlikokat, bársonymentéket, magyar csipkéket, régi családi kincseket, ékszereket. Minden színárnyalatban pompázó cobolyprémek, fátlyak, vakító csillogású briliánsok fejdíszek és diadémok tüntek föl itt is, ott is a forgatagban.

Pacelli bibornok és a kormányzó párcercler tartottak és közvetlenül elbeszélgettek a megjelentekkel.

zül igen sokan, köztük püspökök is a bazilika kápolnáiban és a felsőkápolnában végezték el szentmiséiket. A misézők között abesszin pap is volt.

A Rózsák-terén levő görögkatolikus magyar plébániatemplomban Papp Antal címzetes görögkatolikus érsek, apostoli kormányzó pontifikált ünnepélyes szentmisét. A hajdudorogi görögkatolikus magyar egyházmegye Budapestre zárandokolt híveinek hatalmas seregét nem tudta befogadni a kicsiny méretű görögkatolikus magyar plébániatemplom és ezért 10 órakor a Rózsák-terén levő erzsébetvárosi latin szertartású római katolikus plébániatemplomban tartották meg az egyházmegye ugynevezett társasmisét. A szentmisét Bányay Jenő káptalani helynök celebrálta. Az Egyetemi-templomban Shvoy Lajos székesfehérvári püspök szentmisét mondott az alkoholizmus és az élvezeti vágy által elkövetett bűnök engesztelésére.

tikus világkongresszus jelentősége itt bontakozott ki először, mikor az irodalmi és szellemi élet vezetői adták találkozózt a világ nagy egyházfejedelmeinek és a világi élet

Itt a salátasaison

Van már jó magyar salátaolaj, mely minőségben minden más gyártmánnyal egyenrangú, szeretni fogja kellemes ízét, ragyogó sárga színét — és az olcsó árát.

nagyságainak. Pontosan fél 11 órakor felhangzott a Budapesti Egyetemi Enekkar kórusa, majd Hóman Bálint tárcanéklüli miniszter üdvözölte a nagygyűlést. Az ezredik év karácsonyának ünnepén — mondotta a miniszter — a pápa küldötte szent koronával felavatott első keresztény királyunk emlékének szentelt jubileumi évünkben sok ezer katolikus hívő jött a világ minden tájáról Szent István országának fővárosába, hogy itt hódoljanak a felséges Oltáriszentség előtt és itt tegyenek vallomást katolikus hitükről, bizonyosságot a krisztusi eszme, az egyház erkölcsi törekvései s a keresztény művelődés eszményei mellett.

Dalla Torre gróf, az *Osservatore Romano* főszerkesztője beszédében kiemelte az eucharisztika fontosságát a mostani felfordult világban és nagy szeretettel említette Magyarországot, amely ilyen nehéz időkben is hűséggel és ragaszkodással fordul a pápa felé.

Ezután Glattfelder Gyula csanádi püspök bejelentette, hogy a nagygyűlés és az egész eucharisztikus világkongresszus legnagyobb sajnálatára Moscardo spanyol tábornok, a legendás híri alzacari védő, nem tudott Budapestre jönni és nem szólalhat fel a nagygyűlés közönsége előtt. Táviratában — mondotta Glattfelder püspök — azt írja, Moscardo tábornok, hogy neki most *Spanyolországban szavak helyett más eszközökkel kell küzdenie a keresztény eszmékért*. Moscardo

A miniszterelnök dezsönéje Pacelli biboros tiszteltetésére

Szerdán délelőtt egy órakor vitéz Imrédy Béla miniszterelnök és felesége a miniszterelnökségi palotában dezsönét adtak a biboros pápai legátus tiszteltetésére. A dezsönére Eugenio Pacelli kívül hivatalosak voltak a Budapestre érkezett magasrangú külföldi főpapok, érsekek és bibornokok, püspökök és más egyházi előkelőségek. Megjelentek a kormány tagjai, a képviselőház és felsőház elnökei, a honvédség és az állami hivatalok vezetői, a diplomáciai kar és az állami élet előkelőségei.

A kongresszus bankári teendőinek ellátása

Az eucharisztikus kongresszus pénzügyi teendőinek lebonyolítását a vezetőségtől még tavaly nyert kizárólagos jellegű megbízás alapján tudvalevőleg a Magyar Általános Hitelbank látja el, mely bevált szervezetével és kiterjedt fiókhálózatával a kongresszusra érkezett külföldiek számára a legnagyobb gyorsasággal végzi nemcsak az idegen pénznemek, csekkek stb. beváltásának teendőit, hanem a résztvevő vendégek elszállásolása kapcsán a szállásadóknak jutó járandóságoknak fizetés szelvényezését is.

A pénteki villamosközlekedés rendje

Május 27-én, pénteken reggel üzemkedettől délelőtt 11 óráig a honvédség szentmiséje és közös szentáldozása alatt az Aréna-uton a villamos- és autbuszközlekedés szünetel. A délután négy órakor megtartandó második nyilvános nagygyűlés alkalmával a Beszkárt az Iparcsarnok felé közeledő villamosjáratokat sűríti, ezenkívül 8/A jelzéssel Hold-utca, Podmaniczky-utca, Városliget és 44/A jelzéssel Hadnagy-utca, Erzsébet-híd, Thököly-ut, Állatkert utiránnyal rendkívül vonalakat helyez üzembe. Az autbuszközlekedésben a sűrített 1-es és 5-ös járatok az Iparcsarnokig közelednek, ezenkívül 1/A jelzéssel Oktogon, Andrássy-ut, Iparcsarnok utiránnyal rendkívüli járatot helyeznek üzembe. Ugyanezen nap este háromnegyed 11 órakor a Hősök-terén lesz a férfiak éjszakai szentségimádása. Ez alkalomból a Beszkárt a villamos- és autbuszközlekedés üzemidejét meghosszabbítja és gondoskodik arról, hogy a közönség az ünnepség befejezése után hazautazhassék. Innen átszállás nélkül lehet a Hősök-terét megközelíteni. Az Aréna-uton, a Damjanich- és Rottenbiller-utcában, a Krisztina-terén, a déli pályaudvar és Széll Kálmán-tér között, továbbá a 2-es, 10-es és 15-ös viszonylatban az egész útvonalon szünetel a közlekedés. Az autbuszok éjjel fél 12-ig rendes útvonalukon közlekednek.

tábornok helyett Goma y Thomas érsek, Spanyolország biboros primása beszélt nagy lelkesedéssel közepette. A spanyol biboros megemlékezett Alcazar hős védőjéről és a spanyol forradalom pusztító hatásáról. Eceztelte azokat a szörnyű harcokat, amelyek most spanyol földön folynak és megható hangon mondott köszönetet a keresztény Magyarország együttérzéséért a keresztény és nemzeti eszmék diadaláért harcoló nemzeti Spanyolország iránt.

Utána Yu-Pin Pál nankingi püspök tartotta meg beszédét. Kiemelte a katolikus íróknak és tudósoknak azt a fontos hivatását, amelyet a marxista és kommunista tanok elleni küzdelemben kell betölteniük.

Merclen Leo, a *La Croix* főszerkesztője a katolikus sajtó feladatairól beszélt. Hangoztatta, hogy milyen fontos hivatás járul a sajtóra a lelkek nevelése terén és milyen fontos szerep vár rá a társadalmi életben az igazság törhetetlen szolgálatában. — *Tellier de Poncheville* francia kanonok hódoló beszédét mondott az Oltáriszentséghez.

Műsoron kívül szólalt fel Joseph Scott losangelesi ügyvéd, ismert amerikai publicista, aki az elragadtatás hangján nyilatkozott a kongresszus eddigi eseményeiről.

Enrico Pucci vatikáni prelátus az olasz katolikus sajtó üdvözlését tolmácsolta a nagygyűlésnek, majd Glattfelder Gyula csanádi püspök latin nyelven mondott záróbeszédet.

Délszlávián átutazó zarándokok figyelmébe

A Délszláviából és Délszlávián keresztül utazó kongresszusi vendégek utlevelüket feltétlenül bélyegeztessék le a Nemzetközi Karitászi Kiállítás (VIII., Muzeum-utca 17., a Nemzeti Muzeum mellett), mert különben a délszláv utvonalakon utazási kedvezményüket visszafelé elvesztik.

A szudétánémetek súlyos iskolásérelmei Csehszlovákiában

A cseh propaganda mindig azt hangoztatta, hogy az új köztársaság valóságos paradicsoma a kisebbségeknek, hol azok — különösen a németek — elsősorban is kulturális téren a legmesszebbmenőbb jogokat élvezik. A valóság természetesen ennek ellenkezőjét igazolja. Így a *Reichspost* legutóbbi számában megjelent kimutatás szerint nem kevesebb, mint 16.542 szudétánémet gyermeknek kell cseh iskolába járni, a „türelmes“ cseh kisebbségi politika nagyobb dicsőségére. A *hultschini* német nyelvsziget 2000 iskolás-gyermekének egyáltalán nincs német iskolája. Az elnemzetietlenítés egyik jellemző módja, hogy olyan helyeken is állítanak fel cseh iskolákat és kényszerítik be a gyermekeket, ahol csehek egyáltalán nem, vagy csak alig laknak. Így *Böhmisch-Leipa*-ban 94 osztályt, 32 ovodát és egy reálgimnáziumot állítottak fel, habár csehek ott jóformán nem is laknak. Jellemző, hogy az államfordulat óta a német középiskolák száma 123-ról 82-re esett le, de ugyanakkor a cseheké 172-ről 272-re emelkedett. Ezek az adatok világosan igazolják, mennyire kisebbségellenes a cseh kultúrpolitika, melyről *Hodza* miniszterelnök és környezete oly nagy dicsőítményeket zenegnek.